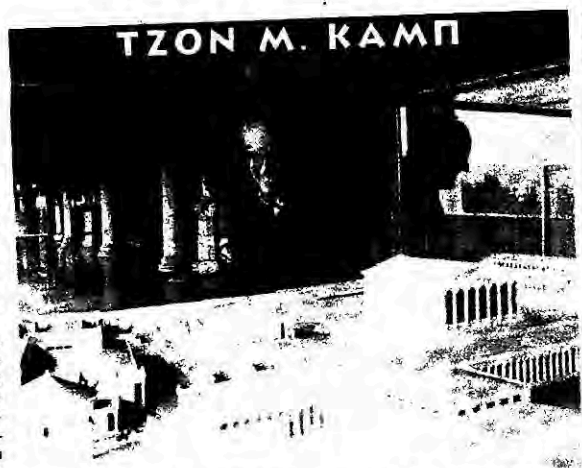

Τύπου

Τ Ε Σ ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ

Επείγουν τώρα οι κατεδαφίσεις

Ο Αμερικανός καθηγητής της Αρχαιολογίας και διευθυντής της ανασκαφής της Αρχαίας Αγοράς, Τζον Καμπ βρίσκεται ενώπιον της αποκάλυψης της περίφημης Ποικίλης Στοάς

ΤΖΟΝ Μ. ΚΑΜΠ

Της Παρασκευής Κατμερτζή

Ο Αμερικανός καθηγητής Τζον Καμπ επιμύζεται για μια ανασκαφή που θ' αλλάξει την εικόνα μιας από τις πιο χαρακτηριστικές γωνίες του Μουσείου: την πλήρη αποκάλυψη του τελευταίου μεγάλου δημόσιου κτηρίου της Αρχαίας Αγοράς της Αθήνας.

Λεπτός, λακωνικός κι ορεκνίτσος, ο Αμερικανός καθηγητής Τζον Καμπ γεννήθηκε το 1947 στη Νέα Υόρκη. Έστισε στην Ελλάδα είκοσιάρκρονος φοιτητής πριν από τριάντα έξη χρόνια, το 1966, στο πλαίσιο των θερινών μαθημάτων του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ. «Ήρθα στην Ελλάδα γιατί ήθελα να ακάωω κι από τότε δεν έχω φύγει», λέει.

Χαρακτηρίσας την Αρχαία Αγορά της

Αθήνας ως τον πιο σημαντικό αρχαιολογικό χώρο όλης της Μεσογείου. Γιατί -τον ρωτάμε, αφού του τούλιχιστον ως εκάνα η αρχαία Αγορά μοιάζει μ' έναν απέραντο ερημικό ναό.

Στις σελίδες του βιβλίου του «Βλέπουμε» τη ζωή και τη διδασκαλία του Σωκράτη στο υποδηματοποιείο του Σίμωνα, την απαγωγή καιγοριών στη Βασιλεία Στοά, τη φυλάκισή και θανάτωσή του στο Δεσμοκτήριο

τουργίας της Δημοκρατίας, και κέντρα της ζωής της», απαντά. «Υστερα από εβδομήντα πέντε χρόνια ερευνών, την αποκάλυψη σφάνια κτηρίων κι εκατοντάδων αγάλματων, έλειπα από τη μελέτη 7.500 επιγραφών, την κατακάωρη 180.000 ευρημάτων πάσης φύσεως και ύστερα από εκατοντάδες δημοσιεύσεις, θα περίμενε κανείς ότι έχουν ξεκαθαρίσει τα πάντα για την αρχαία Αγορά της Αθήνας. Ποια κτήρια ερευνήθηκαν τα χρόνια της θητείας σας;

«Ανασκαφίκαν η Νότια Στοά, η Βιβλιοθήκη του Παναιτίου, η Οκία Ω - που θεωρείται ότι είναι μια ιδιωτική φιλοσοφική σχολή, τις οποίες η χρήση συνεχίστηκε από τους χριστιανούς του θου αιώνα - η Βασιλεία Στοά και η Ποικίλη Στοά, ο Βωμός της Αφροδίτης. Για τη Βασιλεία Στοά δεν υπάρχει καμία αμφιβολία - ταυτίστηκε με τα ευρήματα. Όμως δεν έχουν λείξει όλα. Υπάρχουν πολλά που δεν έχουμε. Για άλλα υπάρχουν αμφιβολίες, πράγματα που αλλάζουν, καθώς έρχονται

Την έκκληση να μη μετακυβήδουν οι απολιτρωίσεις και να ολοκληρωθεί η ανασκαφή στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας διατυπώνει ο Αμερικανός αρχαιολόγος Τζον Καμπ στον πρώτο πλήρη αρχαιολογικό - ελληνικό - οδηγό της, που υπογράφει ο ίδιος

στο φως νέα στοιχεία. Υπάρχουν αμφιβολίες για την ταύτιση του Δεσμοκτηρίου, αλλά και της Ποικίλης Στοάς. Δεν έχουμε τι θα βρούμε όταν συνεχιστεί η ανασκαφή. Ίσως αγάλματα και επιγραφές, αλλά αυτά τα στοιχεία περιμένουν ακόμα να αποκαλυφθούν».

Τι περιμένετε για να προχωρήσει η αποκάλυψη της Ποικίλης Στοάς;

«Να γίνει η κατεδάφιση τεσσάρων κατ' αρχαίον ακινήτων από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Οι απολιτρωίσεις έχουν ήδη ολοκληρωθεί και πληρωθεί, με χρήματα που δόθηκαν από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Αρχαιοτήτων και χορηγούς, και η συνένωση αυτών της ανασκαφής είναι ζητήματα λίγων μηνών».

Τι σας έφερε στην Αρχαιολογία; Πώς βλέπετε την πορεία των ελληνικών

σπουδών διεθνώς και τον ρόλο της Ελλάδας σ' αυτές;

«Το ενδιαφέρον μου για την αρχαιότητα ξεκίνησε σε ηλικία δέκα ετών και οφείλεται σε μια φωτισμένη δασκάλα, που μες διάβαζε στο σχολείο τους μύθους και την ιστορία. Αφού μ' ενδιαφέρει η αρχαιότητα, βρίσκω και εδώ επί σφάνια χρόνια γιατί θέλω να δουλεύω, όχι γιατί πρέπει. Το κάνω γιατί μ' αρέσει. Δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ της ώρας της δουλειάς και όταν δεν δουλεύω. Η Αρχαιολογία για μένα δεν είναι σπασ... δουλειά! Η ζωή μου ως αρχαιολόγος είναι

INFO

Τζον Μ. Καμπ «Η Αρχαία Αγορά της Αθήνας. Οι ανασκαφές στην καρδιά της κλασικής πόλης». Έκδοση του Μορφωτικού Ιδρυμάτος Εθνικής Τραπέζης, Σελ. 288. Τιμή: 28 ευρώ.

πολύ καλή και η συνεργασία με τους Έλληνες αρχαιολόγους και την Αρχαιολογική Υπηρεσία άμωγη. Μέσα σ' αυτά τα χρόνια πέρασα από την Κόρινθο, τα Ίσθια, τη Νάξο, την Επίδαυρο, την Ύδρα. Η πρό-

οδος της ελληνικής Αρχαιολογίας ήταν πολύ μεγάλη».

Στις Ηνωμένες Πολιτείες πώς πάνε τα πράγματα με τις ελληνικές σπουδές; Υπάρχει ζήτηση, εξέλιξη ή βλέπετε κάποια κρίση;

«Πάνε καλά. Πατέ δεν ήταν πολλοί οι άνθρωποι που ενδιαφέρονταν για τις ελληνικές σπουδές, αλλά πάντα υπάρχει ενδιαφέρον. Δίνουμε μαθήματα ελληνικών σπουδών σε 160 αμερικανικά Πανεπιστήμια και πάντα υπάρχουν φοιτητές που θέλουν να πάρουν αυτά τα μαθήματα, να μάθουν, να σπουδάσουν εδώ την Αρχαιολογία. Αλλιώς θα πήνε σε άλλες χώρες, κι αυτό είναι μεγάλο κρίμα. Πάντα υπάρχει παραπάνω ενδιαφέρον από ό,τι θέσεις. Για την αρχαία Αγορά έχουμε κάθε χρόνο αγδάντα με εκατό αιτήσεις ανθρώπων που ζητούν να έρθουν, να σκάσουν εδώ - γιατί στις ανασκαφές μας χρησιμοποιούμε ως εργατές τους φοιτητές. Καλλίπουμε ένα μέρος μόνον των αιτήσεων».

Εδώ γεννήθηκαν οι στωικοί

Η Ποικίλη Στοά, γράφει, ήρθε στο φως το 1981, μετά την κατεδάφιση δέκα κτηρίων μεταξύ των οδών Αδριακού και Ασπιγγος και έχει αποκαλυφθεί μόνο μία γωνία του μνημείου, ενώ το μεγαλύτερο μέρος είναι κρυμμένο κάτω από επτά σύγχρονα σπήια (που έχουν απολιτρωθεί) στο ίδιο τετράγωνο. Πρόκειται για ένα πολύ κομψό και «ζωντανό» κτήριο, πλάτους 12,5 μ., και μήκους - όπως υπολογίζεται - 36 μ. Η στοά είχε ανεμπόδιση θέα προς την οδό των Παναθηναίων και την Ακρόπολη, είχε δωρική πρόσοψη και ιωνική εσωτερική κίονοστοιχία. Αυτός ήταν και ο λόγος της έντονης λιθολογίας της.

Τμήματα των δομών της σε δεύτερη και τρίτη χρήση βρέθηκαν, όπως μας είπε ο Τζον Καμπ, στα Βυζαντινά σπήια που την διαδέχθηκαν. Χρονολογείται, βάσει της κεραμικής, στο 475 - 450 π.Χ. Πήρε το όνομά της από τους πίνακες του Πολυγώνου, του Μίκωνος και του Παναιτίου, που περιγράφονται με λεπτομέρειες από τον περιηγητή Παυσανιά και αφορούσαν τη μάχη του Μαραθώνα, Αμαζονομαχία, την άλωση της Τροίας κ.ά. Τον 4ο αι. μ.Χ. ο Συνέσιος περιδιαβαίνει και θαυμάζει τη στοά που έδωσε το όνομά της στο φιλοσοφικό ρεύμα των στωικών.